

Ilmasto & muutos

Asiaa muuttuvasta museomaailmasta ilmastonmuutoksen ja työelämän murroksen keskellä

Museopäivät järjestetään yhteistyössä Museokeskus Vapriikin, Tampereen taidemuseon, Muumimuseon, Työväenmuseo Werstaan, Postimuseon ja Tampereen kaupungin kanssa.

Paikka: Tampere-talo, Yliopistonkatu 55, 33101 Tampere, kokoussali Duetto, 2. kerros.

OHJELMA

Keskiviikko 15.5.2019

- 10.00—11.30 Tampere Filharmonian avoimet harjoitukset, johtajana kapellimestari Santtu-Matias Rouvali.
Paikka: Iso sali, 2. kerros. Saavu paikalle klo 10 mennessä.
- 10.00—11.45 **Kilisevätkö eurot museokaupan kassaan?** Euro enemmän -hankkeen tietoisuun ja keskustelutilaisuus, paikkana Riffi, 2. kerros
Täyttääkö museokauppa asiakasodotukset ja kassan rahalla? Millaisia vaihtoehtoja museokaupan kehittämiseen museoilla on? Miksi museokauppaan pitää panostaa?
Mukana *Mikko Tapanainen*, Intensio Oy, *Janne Tielinen*, Suomen museoliitto ja *Aino-Marja Miittinen*, Museokortti. Hankkeen tavoitteena on lisätä museokauppojen kiinnostavuutta, myyntiä sekä tarjota museoille välineitä ja koulutusta.

Tilaisuus on suunnattu museonjohtajille, luottamushenkilöille, museokaupan ammattilaisille sekä museoiden markkinointi- ja myyntityöstä vastaaville työntekijöille.
- 11.00—12.30 Lounas Tampere-talon lämpiöravintola Duuri, 3. kerros
- 11.00 **Ilmoittautuminen museopäiville alkaa** (sisääntuloaulassa)
Valtakirjojen tarkistus alkaa (sisääntuloaulassa)
- 12.00—12.15 **Tietoisku Kookos-kokoelmapalvelusta**, paikkana Riffi 2. kerros
- 12.30 **Museopäivät alkavat**
Mitä tarinoita museoiden pitäisi kertoa?
- 12.50 **Keynote 1: Sivistyksestä, rohkeudesta ja luovuudesta**
Kirjailija, *teatteriohjaaja Juha Hurme*
- 13.30 Kommenttipuheenvuorot ja keskustelua
- 14.00 Iltapäiväkahvia ja -teetä
- 14.45 **Tervetuloa Tampereelle!** Museonjohtaja *Kimmo Antila*, Postimuseo
- 15.00 **Keynote 2: Työn murroksia: jotakin vanhaa, jotakin uutta**
YTT Satu Ojala, Tampereen yliopisto
Ojala kuvaa puheenvuorossaan yhtäältä työmarkkinoiden muutosta ja jatkuvuuksia työllisyyden, työttömyyden ja työsuhdetyyppien suhdanteisena ja periodisena vaihteluna eri aloilla. Toisaalta hän arvioi työn laadullisia ja sisällöllisiä muutoksia suomalaisilla työntekijöillä viime vuosikymmenillä. Yhtenä arvioitavana kysymyksenä on se, miltä osin työelämä prekarisoituu eli haurastuu tai muuttuu epävarmemmaksi, ja miltä osin se taas kehittyy aiempaa paremmaksi. Satu Ojala on tutkinut työmarkkinoita, työoloja ja näiden muutosta palkansaajilla viime vuosikymmeninä esimerkiksi työaikojen ja työn prekaarisuuden näkökulmasta. Hän on yhteiskuntapolitiikan, erityisesti työelämäntutkimuksen dosentti.
- 15.45—16.00 Kommenttipuheenvuoro

16.15—17.30

RINNAKKAIN

Valitse kiinnostukseksi mukaan sessio, johon haluat osallistua.

1. Valokuva historian tekijänä

Paikka: Tampereen yliopiston Pääatalo, harjoitustoimitus, Media-aukio.

Tule keskustelemaan valokuva-aineiston käyttämisestä tutkimuksen primaarilähteenä. Käytännön esimerkkeinä poikkitieteellinen tutkimuskurssi sekä Vapriikin tutkimusaihepankki yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Keskustelijoina *Reetta Tervakangas*, Vapriikin kuva-arkistosta ja *Jouni Keskinen* Tampereen yliopistosta.

2. Museopedassa asiakas on Tähti!

Paikka: Muumimuseon Ateljee Tampere-talossa

Tule kuulemaan näkökulmia moninaisista asiakkaista ja pohtimaan yhdessä, millä keinoin asiakasymmärrystä voi lisätä. Miksi vuoropuhelu asiakkaan kanssa on niin tärkeää? Mitä museo siitä saa? Entä asiakas? Sessiossa ideat kuplivat, eikä draamaa puutu. Keskustelijoina Kulttuurikasvatusyksikkö TAITEn ja Poliisimuseon asiantuntijat

3. Kulttuuriympäristö ilmastonmuutoksessa — mitä museot voivat tehdä?

Paikka: Riffi, 2. kerros

Pirkanmaan maakuntamuseon Kulttuuriympäristöyksikkö järjestää pyöreän pöydän keskustelun, jonka toivelistalla on konkretiaa ja ajatuksia ymmärryksen lisäämisestä, yhteistyön sisäistämisestä tai vaikka työn vaikuttavuuden analysoinnista ja ohjauksesta. Ohjelma sopii myös luottamushenkilöille.

4. Museoliiton kiertotaloushanke-ehdotus

Paikka: kokoussali Duetto, 2. kerros, Tampere-talo

Kiertotalous on tulevaisuuden taito, jota jokainen meistä tarvitsee ilmastonmuutoksen taklaamiseen, luonnonvarojen tuhlauksen lopettamiseen ja luonnon monimuotoisuuden puolustamiseen. Siksi Museoliitossa on suunnitteilla ensi vuodelle kehittämishanke, jonka avulla halutaan edistää kiertotaloutta museoiden sisäisessä toiminnassa. Kehittämishanke toteutetaan yhdessä yhteistyömuseoiden kanssa ja sen tuloksena tuotetaan alaa yleisesti hyödyttäviä kiertotalouspilotteja. Tule kuulemaan lisää kiertotaloudesta ja keskustelemaan sen tuomista mahdollisuuksista museoiden toiminnalle.

16.15—16.30

Tietoisku Kookos-kokoelmapalvelusta: teemana hinnoittelu

Paikka: kokoussali Duetto, 2. kerros, Tampere-talo

16.40—17.00

Kookos-kokoelmapalvelun esittely, ennalta varattava aika 20 min.

Paikka: kokoussali Duetto, 2. kerros, Tampere-talo

19.00—21.00

Tampereen kaupungin vastaanotto Museokeskus Vapriikissa

Illan isäntinä kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Lauri Savisaari sekä kulttuuri- ja taideyksikön johtaja Toimi Jaatinen. Vapriikin näyttelyt ovat avoinna Museopäivien osallistujille avoinna klo 21 saakka. Buffet –illallinen. Masa Orpanan Jazzmuseo viihdyttää musiikinystäviä.

21.00—23.00

Jatkot Työväenmuseo Werstaalla

Vapriikista siirrytään Tammerkosken yli Werstaalle, jossa näyttelyt ovat avoinna klo 23 saakka. Museoväkeä laulattamassa on Tampereen aurinkoisin karaokeisäntä Johannes. Ohjelmistossa ainakin työväenlauluja ja maakuntalauluja. Tarjolla myös kostuketta kuivalle kurkulle. Jatkojen jatkot aivan kulman takana panimoravintola Plevnassa.

Torstai 16.5.2019

Paikka: kokoussali Duetto, 2. kerros, Tampere-talo

8.30 Ilmoittautuminen avataan
Valtakirjojen tarkistus

9.00 Torstaiaamun aloitus

9.15 **Ilmastonmuutoksen hillinnän aika on nyt!**
FT Ville Lähde, BIOS-tutkimusyksikkö

Maapallon keskimääräinen lämpötila on noussut jo asteen verran teollisen ajan alusta lähtien, eli ilmastonmuutos on käynnissä. Nyt ei siis puhuta ilmastonmuutoksen torjumisesta vaan sen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta – kummastakin välttämättä. Viime vuoden lokakuussa julkaistu IPCC:n raportti *Climate Warming of 1,5°C* tönäsi ilmastokeskustelun kertaheitolla uuteen tilaan. BIOS-tutkimusyksikön Ville Lähde kuvaa, miten perustavanlaatuisia muutoksia yhteiskunnilta edellyttää vaarallisimpien muutosten torjuminen. Ja mitä se merkitsee, jos pyrkimyksissä epäonnistutaan?

9.45 **Museums as key sites for promoting environmental education, awareness, action, research and partnerships** *Henry McGhie, Curating Tomorrow*

This presentation will explore the tremendous potential and opportunity offered by museums to support a broad range of big-picture agendas, notably the Sustainable Development Goals and Paris Climate Change Agreement. There is a role, and a need, for all museums, and all museum workers to connect their work with these agendas for them to be achieved successfully. In doing so, museums will fulfil the trust in which they are held, build trust, and enable mass participation in imagining, shaping, debating and creating a future where people and nature flourish together. The presentation will explore a range of projects, involving policy work, exhibitions and events, collections and research networks.

Henry McGhie has a background as a bird ecologist. He led environmental sustainability work at Manchester Museum, University of Manchester until recently. He is committed to exploring how museums can contribute effectively to a wide range of environmental challenges, and how all museums can contribute to a range of global challenges, and the achievement of the Sustainable Development Goals.

10.30 Tauko

10.30—10.50 Kookos-kokoelmapalvelun esittely, ennalta varattava aika 20 min
Paikka: Riffi, 2. kerros

11.00 **Käytännön tekoja ilmastoahdistuksen poistamiseen—suomalaisten museoiden projekteja**

Museot yhteiskunnallisina toimijoina. Taiteilijamuseot tulevaa aikaa etsimässä.

Väitöskirjatutkija *Mari Viita-aho* pohtii museoiden toimintaa ja tietoa yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Ytimessä on kolmen taiteilijamuseon yhteisnäyttely, joka käsittelee museoiden mahdollisuuksiin tarttua ilmastokriisiin. Puheenvuoro pohjautuu käynnissä olevaan väitöstutkimukseen.

Museot voivat ehdottaa omista projekteistaan lyhyttä puheenvuoroa tai valmistaa tiiviin pp-esityksen, joka ovat nähtävissä museopäivien tauoilla kokoussalin seinälle ja aulan näytölle.

12.00 Lounas Tampere-talon lämpiöravintola Duuri, 3. kerros

13.00 Suomen museoliiton 96. vuosikokous

- 13.00 Kookos-kokoelmapalvelun esittely, ennalta varattavat ajat, 2 X20 min.
Paikka: Riffi, 2. kerros
- 15.30 Iltapäiväkahvia ja -teetä
- 15.30 **Tietoisku Kookos-kokoelmahallinnasta**, teemana kokoelmahallinnan prosessit
Paikka: Riffi, 2. kerros
- 16:00 –17:30 **ETKOT**
Rentoa keskustelua hyvässä seurassa! Valitse omat etkosi, ei ennakoilmoittautumista.
- 1. Vapaaehtoistyö museoissa.** Vapaaehtoistyön monet mahdollisuudet museoissa, tule keskustelemaan ja jakamaan kokemuksia, keskustelun vetäjänä Ulla Rohunen Työväenmuseo Werstaalta. **Paikka: Tullin Sauna & Bistro, Åkerlundinkatu 3**
- 2. TAKO baarissa.** Puheenjohtaja Johanna Jakomaa ja muut vastaavat kysymyksiin Pyynikin Panimon terassilla, josta on suora näköyhteys TAKOon. **Paikka: Pyynikin panimon terassi, Koskipuisto**
- 3. Etkoilut ICOMin seurassa.** Telakoidu kansainvälisille etkoille Tullikamarin tuntumaan. Passia tai ICOM-korttia ei tarvitse näyttää portilla. **Paikka: Telakka, Tullikamarin aukio 3**
- 4. Smart conservation?** Avointa puhetta konservoinnista. Eero Ehanti ja Heikki Häyhä keskusteluttavat kestävästä konservoinnista. **Paikka: Telakka, Tullikamarin aukio 3**
- 19.00—22.00 **Museopalkintogaala Hotelli Tornin Pajassa**
Galan juontavat toimittajat Anna Siren ja Katri Tapola, Yle Tampere
- 22.00— **Museopalkintogaalan jatkot**
Paikkana Tullin Sauna & Bistro, Åkerlundinkatu 3

Osallistumismaksut:

Museopäivät ja vuosikokous (2 pv) jäsenet 285 €. Sisältää molempien päivien ohjelman, ruokailut ja illalliset.

Museopäivät (2 pv) muut 330 €. Sisältää molempien päivien ohjelman, ruokailut ja illalliset.

Museopäivät (1 pv) jäsenet 200 €. Sisältää valitun päivän ohjelman, ruokailut ja illalliset.

Museopäivät (1 pv) jäsenet 230 €. Sisältää valitun päivän ohjelman, ruokailut ja illalliset.

Hintoihin lisätään alv 24 %.

1. Pispala, koko maailma! – kävelyretki työläisten Pispalaan klo 9—12.30

Päivän aikana tutustumme Pispalan omaleimaiseen alueeseen ja työväestön elämään harjun rinteille rakentuneessa kaupunginosassa. Yleiset saunat, Pispalan punakaarti, Ahjolan kansalaisopisto, monenlaiset kulttuuritilat, kuppilat ja vallatut talot ovat esimerkkejä työväenkulttuurista kumpuavasta toiminnasta Pispalassa. Pispala on saanut erityisesti sisällissodan tapahtumien ja työläisten aktiivisuuden ansiosta maineen radikaalina ja vaihtoehtoisena kaupunginosana. Maineella on todellisuus pohjaa: Pispalassa toimii yhä lukuisia yhdistyksiä, joiden toimintaa voidaan pitää tämän päivän vastakulttuurina. Retken osallistujamäärä on rajoitettu (25 henkilöä). Oppaana Pispalassa Werstaan yleisöpalvelupäällikkö Anne Lahtinen. Lähtö on Sokos Hotelli Tornilta bussilla, paluu Tampereen rautatieasemalle. Retkeen sisältyy lounas.

Hinta: 75€ +alv 24%

2. Herwood backstage: Poliisimuseo Hervannassa, Tampereen museoiden kokoelmakeskus sekä Postimuseon ja Werstaan upouusi kokoelmakeskus Ruskossa klo 9.00—15.30

Museonjohtajat Kalle Kallio ja Kimmo Antila johdattelevat kollegansa Tampereen tytärkaupunkiin Hervantaan, jossa päästään kurkistamaan useamman kulin taakse. Aloitamme tutustumalla Poliisimuseoon.

Poliisiammattikorkeakoulun kampuksen ja harjoituskaupungin ovet aukeavat vain harvoille ja valituille. Iltapäivällä tutustutaan museoiden kokoelmatiloihin Ruskossa, jossa Flooran-päivänä on vihitty käyttöön jo toinen kokoelmakeskus. Retken osallistujamäärä on rajoitettu ja osallistujilla pitää olla henkilökortti tai passi mukana (ajokortti ei kelpaa). Lähtö on Sokos Hotelli Tornilta bussilla, paluu Tampereen rautatieasemalle. Retkeen sisältyy lounas ja iltapäiväkahvit. Hintaa: 75€ +alv 24%

HUOM! Retken osallistujamäärä on rajoitettu (20 henkilöä). Retkeläisillä pitää olla henkilökortti tai passi mukana (tutustuminen Poliisiammattikorkeakoulun kampusalueelle ja harjoituskaupunkiin).

3. Kesäpäivä Kangasalla klo 9—15.30

Aloitamme retken Kesäpäivä Kangasalla laulun syntysijoilta Haralan harjulta. Jatkamme matkaa Mobiliaan aamukahville ja tutustumaan näyttelyihin ja kokoelmatiloihin. Sieltä siirrymme uuteen taiteen, kulttuurin ja tapahtumien taloon Kangasalan keskustassa. Kimmo Pyykkö -taidemuseo esittelee korkeatasoista kotimaista nykytaidetta. Talossa toimii myös Kangasala-talon galleria ja elokuvateatteri ja kaupunginvaltuusto kokoontuu Valtuustosalissa. Retkemme päättää lounas ravintola Paakarissa. Lähtö on Sokos Hotelli Tornilta bussilla, paluu Tampereen rautatieasemalle. Hintaa: 95€ +alv 24%

4. Olennollisesti tuttu ja Kartanon klassikot —Tervetuloa kesänäyttelyn avajaisiin Mänttään! Klo 12.00—21:30

Oppaana retkellä on kuraattori Veikko Halmetoja. Hän on kotoisin Mäntästä ja työskennellyt useana vuonna Mäntän kuvataideviikkojen toiminnanjohtajana ja nyt kuraattorina. Aloitamme herkullisella lounaalla, jonka jälkeen tutustumme Gösta ja Gustaf –museoiden näyttelyihin ja Joenniemen kartanon ympäristöön. Retken aikana on mahdollisuus opastettuihin kierroksiin tai omatoimiseen tutustumiseen. Retken päätteeksi meidät on kutsuttu Matthew Day Jacksonin näyttelyn avajaisiin Göstaan. Lähtö on Sokos Hotelli Tornilta bussilla, paluu Tampereen rautatieasemalle. Hintaa: 115€ +alv 24%

5. Taidetta, historiaa ja arkeologiaa Laukon kartanossa klo 9.00—14.30.

Tutustumme FT Liisa Lagerstamin opastuksella Vesilahdella sijaitsevan Laukon kartanon ainutlaatuisen miljööseen ja kiehtovaan historiaan. Kartanon historia ulottuu lähes 2000 vuoden taakse Kurki-suvusta Elias Lönnrotin kautta aina suurteollisuusmies Rafael Haarlaan ja ravihevosiä kasvattaneisiin Lagerstameihin. Alueella on mielenkiintoista nähtävää esihistoriasta nykypäivään. Päärakennuksessa on toukokuussa 2019 esillä Marita Liulian ja Jukka Rintalan näyttelyt ja kartanon keittiöstä vastaa maineikas ravintoloitsija Arto Rastas. Bussioppaina toimivat Tampereen taidemuseon museonjohtaja Taina Myllyharju ja amanuenssi Marja-Liisa Linder. Lähtö on Sokos Hotelli Tornilta bussilla, paluu Tampereen rautatieasemalle. Retkeen sisältyy lounas. Hintaa: 95€ +alv 24%